

JU CENTAR ZA OČUVANJE I RAZVOJ KULTURE MANJINA CRNE GORE
IP QENDRA PËR RUAJTJEN DHE ZHVILLIMIN E KULTURËS SË PAKICAVE TË MALITË ZI
CENTER FOR THE PRESERVATION AND DEVELOPMENT OF THE CULTURES
OF NATIONAL MINORITIES IN MONTENEGRO

PROGRAM RADA JU CENTAR ZA OČUVANJE I RAZVOJ KULTURE MANJINA CRNE GORE

za 2023.godinu

Uvod

JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore je ustanova koju je osnovala Vlada Crne Gore s ciljem unapređenja manjinskih prava u oblasti kulture, afirmacije multikulturalizma i interkulturalnog djelovanja kao temeljnih vrijednosti savremene Crne Gore.

Promovisanje, afirmacija, podsticanje, čuvanje i razvoj kulture manjina Centar realizuje organizovanjem raznih kulturno-umjetničkih manifestacija, sadržaja, projekata, okruglih stolova, radionica, prezentacija i slično, kao i kroz izdavačku, filmsku, likovnu i muzičku djelatnost, te saradnju sa srodnim institucijama, ustanovama kulture, organizacijama, udruženjima i umjetnicima pojedinačno.

Vlada je formirala Centar kao jedinstvenu instituciju, koja je u potpunosti opravdala misiju, što je u više navrata istaknuto od strane resornog ministarstva i odgovarajućih organa i subjekata u Vladi Crne Gore, a rad Centra je prepoznat i pozitivno ocijenjen i van granica Crne Gore.

JU Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore, prepoznatljiv po svojim programskim osobenostima, je institucija koja se bavi očuvanjem, promocijom, razvojem, izražavanjem kultura i uopšte identitetskim pitanjima manjinskih naroda u Crnoj Gori.

Misija Centra je prepoznatljiva i kroz Program rada planiran za 2023.godinu, koji se daje u okvirnom formatu, budući da njegova realizacija zavisi od nekoliko okolnosti. U prvom redu postoji uslovljenost od raspoloživih budžetskih sredstava, kao i od sadržaja i nivoa kulturne i umjetničke produkcije i aktuelnih dešavanja na kulturnoj, umjetničkoj i društvenoj sceni Crne Gore i prostora na koji je Centar programski upućen.

Materijalne, tehničke, prostorne i kadrovske pretpostavke u značajnoj mjeri utiču na realizaciju programskih zadataka predviđenih ovim Okvirnim programom rada za 2023. godinu. Potrebno je, naime, snaženje produkcionih kapaciteta Centra u ovim segmentima, kako bi se još vidljivije unaprijedio rad.

Skromni prostorni uslovi u kojima radi Centar ograničavajući su faktor u razvijanju bibliotečke djelatnosti budući da se krenulo u formiranje biblioteke ove ustanove koja bi trebala da dobije karakter specijalizovane bibliotečke jedinice.

KNJIŽEVNI PROGRAMI

Književni programi će biti usmjereni na podsticanje književnog stvaralaštva, predstavljanje već afirmisanih književnika i afirmaciji mladih stvaralaca.

R. B	Naziv programa/aktivnosti	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Učesnici	Broj planiranih programa
1.	Promocija književnih/publicističkih djela autora manjinskih naroda	Kontinuirano, tokom 2023.godine	Gradovi Crne Gore	Autori, književni kritičari, moderatori, muzički dio	5
2.	Promocija novih izdanja Centra	Tokom 2023. Godine, a u skladu sa vremenom izdavanja	Gradovi Crne Gore	Autori, književni kritičari, moderator, muzičari	4
3.	Promocija Antologije Albanskih pisaca iz Crne Gore	Tokom 2023.godine	Podgori, Ulcinj, Skadar, Priština	Neki od pisaca zastupljenih u antologiji, urednici, recenzenti i dr.	3

IZDAVAČKA DJELATNOST

Jedan od značajnijih segmenata djelokruga rada Centra je i izdavačka djelatnost. U okviru ove grane djelatnosti, a tokom 2023. godine, planiran je kontinuitet prepoznatljivog časopisa za kulturu, književnost i nauku „KOD“, koji će u toku 2023.godine biti izdat u 2 broja. Takođe, planirano je obezbijediti prostor u ovom segmentu za kvalitetna književna ostvarenja, priliku pružiti mlađim književnim talentima i stvaraocima, kao i ženskom pjesništvu i stvaralaštvu.

R.B	Naziv programa/aktivnosti	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Učesnici	Tiraž
1.	Čitanka interkulturalizma, štampano izdanje (radni naslov)	Tokom 2023.godine	Podgorica	Eminentni poznavaoči oblasti interkulturalizma i multikulturalizma, lektor, dizajner, izdavač	500
2.	Knjiga Odnos knjaza/kralja Nikole sa Turskom, dvojezično - crnogorski i turski jezik	Prva polovina 2023.godine	Podgorica	Izdavač, prevodilac, lektor, dizajner, urednik	300
3.	Časopis KOD	Prva polovina 2023.godine	Podgorica	Autori ,redakcija, lektor, urednik, sekretar i dr	200
4.	Časopis KOD	Druga polovina 2023.godine	Podgorica	Autori, redakcija, lektor, urednik, sekretar i dr.	200
5.	Rječnik romsko-crnogorskog i crnogorsko-romskog jezika	Do kraja 2023.godine	Podgorica/Crna Gora/region	Dr Hedina Sijerčić, konsultanti, recenzenti, lektor, dizajner	300
6.	Tri knjige autora manjinskih naroda/beletristika ili publicistika	Tokom 2023.godine	Podgorica/	Pisci iz Crne Gore, pripadnici Bošnjaka	300

BIBLIOTEČKA DJELATNOST

Obzirom na formirani fond samostalnih izdanja Centra započeo je, a u narednom periodu se planira intenzivniji rad i razvoj bibliotečke djelatnosti Centra. Kako je navedeno, uz fond postojećih sopstvenih izdanja, potrebna je dopuna bibliotečkog fonda Centra aktuelnim izdanjima autora manjinskih naroda Crne Gore, kao i knjiga i drugih publikacija sa tematikom kulture manjinskih naroda, multikulturalizma, interkulturalizma, njegovanja duha tolerancije i ostalih tekovina savremene Crne Gore.

Takođe, ono što je dugogodišnja praksa, planirano je da i u toku 2023.godine, Centar učestvuje i predstavi svoja izdanja na aktuelnim sajmovima knjiga u Crnoj Gori, a u slučaju poboljšane ekonomske situacije, i na sajmovima u okruženju.

R.B	Opis programa/aktivnosti	Vrijeme održavanja
1.	Formiranje dokumentacione baze sopstvenih izdanja	Kontinuirano
2.	Nabavka opreme (adekvatan broj polica, ormara i ostale opreme za potrebe biblioteke)	Tokom 2023.godine
3.	Dopuna bibliotečkog fonda izdanjima drugih izdavača autora manjinskih naroda i publikacija s tematikom kulture manjinskih naroda i multikulturalizma	Kontinuirano
4.	Učešće na Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga	Termin sajma
5.	Učešće na sajmu knjiga u Tuzima	Termin sajma
6.	Učešće na Internacionalnom sajmu knjiga Podgorica	Termin sajma

MUZIČKI PROGRAMI

Muzičkim programima i sadržajima istaći vrijednost i značaj očuvanja izvornog muzičkog stvaralaštva i baštine karakteristične za sredine sa značajnim procentom manjinskih naroda.

Afirmisati muzičko stvaralaštvo koje je zajedničko za različite kulturne identitete.

Programskim sadržajima Centra ukazati na istaknute kompozitore i izvođače savremene i klasične muzike, muzičare iz manjinskih naroda.

Veće klapa, program pokrenut prije pet godina, održava se jednom godišnje, okuplja veliki broj učesnika, klape i sastave iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova i u najvećem broju iz Crne Gore.

R.B	Naziv programa/aktivnosti	Opis programa aktivnosti	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Učesnici
1.	Veće klapa (Crne Gore ili regiona)	Koncert ili revijalni festival sa učešćem klapa iz Crne Gore i/ili regiona	Prvi kvartal 2023. godine	Podgorica ili Bijelo Polje	Muzičari, izvođači/Klape
2.	Koncert savremenog muzičkog stvaralaštva	Pojedinačni ili zajednički koncert izvođača klasične muzike	Tokom 2023. godine	Tivat Pljevlja	Izvođač/i klasične muzike pripadnici manjinskih narod

LIKOVNI PROGRAMI I SADRŽAJI

Crnogorska likovna scena je prava riznica bogatstva, a značajno je izražena i kod stvaraoca i likovnih umjetnika pripadnika manjinskih naroda, koje će Centar nastaviti da promovira i tokom 2023.godine kroz razne kolektivne i samostalne izložbe kao i podršku umjetnicima da svoje radove predstave i van granica Crne Gore.

Značajan projekat, aktivnost iz oblasti likovnog stvaralaštva, Centar je realizovao u 2021.godini priređujući Leksikon slikara manjinskih naroda Crne Gore pod nazivom Saga svjetlosti, u kojem je predstavljen dio savremene crnogorske umjetnosti koju su stvorili pripadnici manjinskih naroda u Crnoj Gori, doprinoseći bogatstvu različitosti u likovnoj umjetnosti na našim prostorima.

Tokom 2023.godine, u planu je i promocija pojedinih autora koji su se našli u leksikonu.

R.B	Opis programa/aktivnosti	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Učesnici	Broj planiranih programa
1.	Priprema i organizovanje samostalne izložbe slika	Tokom 2023.godine	Podgorica	Slikar Muharem Muratović, istoričar umjetnosti, likovni kritičar	1
2.	Priprema i organizovanje samostalne izložbe slika/pripadnika manjinskog naroda	Tokom 2023.godine	Bar	Slikar, pripadnik manj. naroda/istoričar umjetnosti, likovni kritičar	1
3.	Izložba radova Mensure Jahić, multimedijalne umjetnice iz Sarajeva	Januar 2023.godine	Podgorica	Autorka, likovni kritičar	1

FILMSKA I POZORIŠNA DJELATNOST, VIDEO FORME

U saradnji sa Javnim servisom Radio televizije Crne Gore, u kooprodukcijskom obliku, planirana se snimanje dokumentarnog filma o interkulturalnim osobenostima Bara, kao i biografsko – dokumentarnog filma o jednom istaknutom stvaraocu iz redova manjinskih naroda (odabir početkom 2023.godine).

Realizacija dramskog teksta o Pavi i Ahmetu

R.B	Naziv programa/aktivnosti	Opis programa	Vrijeme održavanja	Broj	Učesnici
1.	Dokumentarni film Bar – prijestonica crnogorskog interkulturalizma	U saradnji sa RT CG	Tokom 2023.godine	1	Scenarista, reditelj, snimatelj...
2.	Postavka dramskog teksta “Naše polje ljubavi” po predanju o Pavi i Ahmetu	Saradnja sa Centrom za kulturu Bijelo Polje	Prva polovina 2023. godine	1 Premijera 2 izvođenja	Reditelj, glumci, scenarist, kosmimograf

TRADICIONALNE MANIFESTACIJE

Prepoznatljiva tradicionalna manifestacija “Svi smo mi Crna Gora, bogatstvo različitosti” je manifestacija raznovrsnog sadržaja koja okuplja i širom Crne Gore predstavlja veliki broj stvaralaca iz svih segmenata umjetnosti.

I u 2023.godini je planirana lepeza programa - organizovanje okruglih stolova, tribina i predavanja na teme od značaja za podizanje svijesti, osnaživanja multikulturalizma i jačanja društvene kohezije crnogorskog društva.

Centar tradicionalno obilježava i 8.april Međunarodni dan Roma. Ovaj datum je ispraćen nizom kulturnih manifestacija.

R. B	Naziv programa/aktivnosti	Opis programa	Broj programa	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Učesnici
1.	“Svi smo mi Crna Gora – bogatstvo različitosti”	Kolažni ili jednotematski program	1	Tokom 2023.godine	Pljevlja/Cetinje	Kulturni stvaraoci i autori manjinskih naroda
2.	“Svi smo mi Crna Gora – bogatstvo različitosti”	Kolažni ili jednotematski program	1	Tokom 2023.godine	Tuzi	Kulturni stvaraoci i autori manjinskih naroda
3.	Međunarodni dan Roma-8.april	Tribina/okrugli sto , kultura i tradicija Roma	1	April 2023.godine	Podgorica	Eminentni poznavaoци kulture Roma, pripadnici romskih organizacija
4.	Interkulturalna obzorja	Interaktivne tribine, razgovori na temu multikulturalizma i interkulturalizma	3	Četvoro mjesечно	Podgorica, Bijelo Polje, Bar, Tivat	Istaknuti stvaraoci, kulturni poslenici, zagovornici multikulturalizma

MEĐUNARODNA SARADNJA, DIJASPORA I OSTALO

Znatan dio crnogorske populacija živi, radi i stvara van granica svoje matične države a među njima je veliki broj kulturnih stvaralaca čiji je doprinos ukupnoj umjetničkoj sceni Crne Gore veoma značajan. Osim iz razloga povezivanja umjetnika sa Crnom Gorom, rad Centra je usmjeren i na “približavanje Crne Gore dijaspori”, te stoga u svom radu posvećuje značajnu pažnju ovom programskom segmentu.

Takođe, zbog karakterističnih kulturnih, istorijskih i drugih prožimanja u našem regionu, razvijena je i međunarodna saradnja sa susjednim državama, kako putem dijaspore, tako i putem srodnih institucija i udruženja.

R.B	Naziv aktivnosti	Opis programa	Broj	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Učesnici
1.	“Svi smo mi Crna Gora – bogatstvo različitosti”	Jednotematski i kolažni programi	2	Tokom 2023.godine	Region/Europa	Renomirani muzičari i ostali umjetnici iz Crne Gore
2.	Gostovanje reprezentativnih autora iz okruženja	Domaćin programa i umjetnika iz BiH, Albanije, Srbije, Hrvatske i dr. u saradnji sa lokalnim Centrima za kulturu u CG	3	Tokom 2023.	Gradovi CG	Umjetnici iz regiona, ili naučnici iz oblasti značajnih za kulturu jezik i tradiciju manjinskih naroda
3.	Okrugli sto	Zastupljenost kulture i jezika manjinskih naroda na lokalnim emiterima	2	Tokom 2023.godine	Područje cijele Crne Gore, sa akcentom na sredine sa značajnim procentom manjinskih naroda	Predstavnici lokalnih medija, lokalnih kancelarija za ljudskai manjinska prava, predstavnika Agencije za elekt.medije
4.	Tribina	Muzika i folklor Roma i Egipćana	1	Tokom 2023.godine	Podgorica/Bijelo Polje	Predstavnici romske populacije

Napomena: Usljed objektivne nemogućnosti predviđanja aktuelnosti na kulturnoj, umjetničkoj i društvenoj sceni Crne Gore i regiona, Program rada biće podložan promjenama, odnosno moguće je da će Centar realizovati programske sadržaje koji nijesu njime obuhvaćeni, ili pak, da Programom rada obuhvaćene pojedine programske segmente neće realizovati u potpunosti iz opravdanih razloga.